

ก้าวไปด้วยกัน...สู่ความเสมอภาคทางการศึกษา

EDQUITY MOVEMENT

ตุลาคม-พฤศจิกายน 2567

EEF

ต้อนรับ ครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1

WelcoMe
teacher

ความหวัง
ของหมู่บ้าน
สู่ความเสมอภาค
ทางการศึกษา
ที่ยั่งยืน

บทนำ

EDSTORY

ครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 คืนความเสมอภาคสู่โรงเรียนบ้านเกิด

ถึง...เพื่อนภาคที่รักทุกท่าน

วันนี้ที่รอคอยได้มาถึงแล้ว ตลอดระยะเวลา 5 ปีที่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) และ 5 หน่วยงาน ได้ร่วมกันพัฒนาห้องๆ เยาวชนที่ได้รับทุนสร้างโอกาสทางการศึกษาจากโครงการ 'ครูรัก(ษ์)ถิ่น' มาวันนี้มีบัณฑิตครูรุ่นที่ 1 ได้สวมเครื่องแบบกากี ติดเครื่องหมายตราธรรมจักรที่ปกเสื้อพร้อมปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มภาคภูมิแล้ว

ผมมีความยินดีที่จะเรียนให้ทุกท่านทราบว่า เมื่อเดือนตุลาคม 2567 ที่ผ่านมานี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้พิจารณาคัดเลือกนักศึกษาทุนตามโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการครูอย่างเป็นทางการแล้ว

1 พฤศจิกายน 2567 คือวันเปิดเทอมวันแรกที่คุณครูบรรจุใหม่รุ่นแรก 327 คน ได้กลับไปประจำการในพื้นที่บ้านเกิดของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ห่างไกลบนยอดดอย เกาะกลางทะเล พื้นที่เสี่ยงภัยหรือชายแดน เพื่อลดปัญหาขาดแคลนครู กระจายโอกาสทางการศึกษาไปยังเด็กนักเรียนจำนวนกว่า 60,776 คนในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร 285 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ 44 จังหวัด 77 เขตพื้นที่การศึกษา

กสศ. ขอแสดงความยินดีและรู้สึกภาคภูมิใจกับครูรัก(ษ์)ถิ่น ทั้ง 327 คน ความสำเร็จเหล่านี้ล้วนเกิดจากความเพียรพยายามของพวกเขาทั้งหมด โดยมีกสศ. และ 5 หน่วยงานภาคีสำคัญทำหน้าที่เป็นเพียงเรือจ้างพาพวกเขาขึ้นขบวนนาวาแห่งความเสมอภาคทางการศึกษา ไปสู่จุดหมายแห่งความสำเร็จ

โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น นับเป็นหนึ่งในโครงการริเริ่มในปี 2562 หลังมีการจัดตั้ง กสศ. ในปี 2561 เพื่อการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (อายุ 18-24 ปี) ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ แต่มีผลการเรียนดี และมีจิตวิญญาณอันความเป็นครู ได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลนครู คือ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และสาขาวิชาการประถมศึกษา โดยความร่วมมือกับ 5 องค์กรหลักทางการศึกษาของประเทศ คือ กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) และสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับบรรจุเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลซึ่งเป็นท้องถิ่นของตนเอง

เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 ปี เพื่อลดปัญหาขาดแคลนครูไม่ครบชั้นและการโยกย้ายบ่อย ควบคู่กับการพัฒนาต้นแบบการผลิตครูคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษา

ผมอยากชี้ให้เห็นว่า การมีครูเป็นคนในพื้นที่จะสามารถตอบโจทย์การพัฒนาการศึกษาได้อย่างยั่งยืน เพราะพวกเขาล่วงรู้ปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ดี ทว่าครูรัก(ษ์)ถิ่นเพียง 1 คน อาจไม่สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในชุมชนได้โดยลำพัง แต่ต้องเป็นผู้ประสานความร่วมมือกับคนในท้องถิ่น เพื่อการสร้างความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในฐานะ 'ครูนักพัฒนาชุมชน' และต้องอาศัยความต่อเนื่องในการทำงาน คุณครูรุ่นใหม่นี้จึงต้องประจำการในพื้นที่อย่างน้อย 6 ปีตามสัญญา รับทุน โดยมีจุดมุ่งหมายปลายทางในการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่นั้นๆ

นอกจากนี้ โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ถือเป็นโครงการหนึ่งที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทย หลายท่านคงมีคำถามสงสัยทำไมถึงเป็นเช่นนี้ คำตอบง่าย ๆ นั่นคือ การศึกษากำลังจะพาให้พวกเขาหลุดออกจากกับดักความยากจนข้ามรุ่น และโอกาสทางการศึกษาคือหัวใจสำคัญของการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในทุกมิติ

“โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ที่ กสศ. และภาคีเครือข่าย 5 องค์กรหลักทางการศึกษา ของประเทศร่วมกันฟูมฟัก กำลังจะเสร็จสิ้นโครงการ ในเร็ววันนี้ แต่ภารกิจในการ ผลิตและพัฒนาครูรุ่นใหม่ ยังคงต้องเดินหน้าต่อไป เราอยากใช้โอกาสนี้ส่งมอบ แนวคิดในการสร้างคน สร้างครู และพัฒนาระบบ การศึกษาที่สอดคล้องกับ บริบทพื้นที่ เพื่อให้เกิด การนำไปสานต่อ หนุนส่ง การผลิตครูเพื่อ โรงเรียนขนาดเล็ก ห่างไกล ที่เป็นระบบปิดเหมือน โครงการนี้

”

อาจกล่าวได้ว่า โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 ได้บรรลุ เป้าหมายแรกในการพัฒนาทุนมนุษย์ เนื่องจากน้องๆ ที่ได้รับทุน คือ เยาวชนที่อยู่ในครอบครัวยากจนและ ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรี เมื่อพวกเขามีโอกาสยังได้ส่งผลต่อ สัญญาณที่ดีของระดับการศึกษาของคนไทยที่สูงขึ้น เกิดนวัตกรรมการสร้างโอกาสที่ค้นพบเด็กและ เยาวชนที่มีศักยภาพหรือช้างเผือก ทำให้ประเทศไทย ไม่ต้องสูญเสียบุคลากรที่มีศักยภาพและความ สามารถสูง โอกาสทางการศึกษาทำให้พวกเขา สามารถสร้างรายได้ที่มากกว่าครอบครัวตัวเองถึง 5 เท่า หรือมากกว่านั้น เป็นคนรุ่นแรกของครอบครัวที่มี รายได้สูง สามารถยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของ ครอบครัวและชุมชนให้ดีขึ้นในอนาคต แล้วส่งมอบ โอกาสที่ตนเองเคยได้รับ จุดประกายความหวังให้กับ เด็กๆ รุ่นต่อไป

ดังนั้น ครูรัก(ษ์)ถิ่นจึงถือเป็นนวัตกรรมการพัฒนา ครูตามความต้องการและจำเป็น หรือการผลิตครู ระบบปิดที่เป็นการเปลี่ยนแปลงก้าวแรกในการผลิต ครูเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของ ประเทศไทย

ผลจากจุดนี้ จะสามารถสร้าง ‘ตัวทวีคูณ’ แห่งความ เปลี่ยนแปลง ที่ผมเองอาจใช้ศัพท์ในภาษาอังกฤษว่า ‘butterfly effect’ หรือ ‘ผีเสื้อกระพือปีก’ อันหมายถึง ผีเสื้อที่กระพือปีกเพียงนิด แต่กลับสร้างแรง กระเพื่อมได้อย่างมหาศาล ดังที่เราได้นำมาใช้เป็น สัญลักษณ์ของ กสศ. ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง

หลังจากปีนี้ กระบวนการบรรจุและแต่งตั้งครูรัก(ษ์) ถิ่นจะดำเนินต่อเนื่องไปอีก 4 ปี คือ ปี 2568-2571 เมื่อครบ 5 ปี เราจะมีครูรัก(ษ์)ถิ่นบรรจุเป็นครูผู้ช่วย ครบ 5 รุ่นรวมจำนวนประมาณ 1,500 คน เพื่อช่วย โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลราว 1,300 แห่ง

โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ที่ กสศ. และภาคีเครือข่าย 5 องค์กรหลักทางการศึกษาของประเทศร่วมกันฟูมฟัก กำลังจะเสร็จสิ้นโครงการในเร็ววันนี้ แต่ภารกิจในการ ผลิตและพัฒนาครูรุ่นใหม่ยังคงต้องเดินหน้าต่อไป เราอยากใช้โอกาสนี้ส่งมอบแนวคิดในการสร้างคน สร้างครู และพัฒนาระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับ บริบทพื้นที่ เพื่อให้เกิดการนำไปสานต่อ หนุนส่งการ ผลิตครูเพื่อโรงเรียนขนาดเล็ก ห่างไกล ที่เป็นระบบ ปิดเหมือนโครงการนี้

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณความร่วมมือของหน่วยงาน ในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และที่ สำคัญขอบคุณน้องๆ และครอบครัว ในความเพียร พยายาม ความมุ่งมั่นตั้งใจของน้องๆ ครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่น ที่ 1 ทั้ง 327 คน และเพื่อนภาคีทุกภาคส่วนที่ได้ร่วมใจ กันผลักดันโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ตั้งแต่เมื่อครั้งตั้งไข่ จนมาถึงจุดที่น้องๆ รุ่นที่ 1 เหล่านี้สำเร็จการศึกษา และเข้ารับราชการครูในพื้นที่บ้านเกิดของตนเอง โดย พวกเขาเครือข่ายครูรัก(ษ์)ถิ่น จะไม่มีวันทอดทิ้งกัน จับมือกันแน่น เพื่อร่วมเดินไปสู่ความสำเร็จในขั้นต่อ ไป นั่นคือ การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้ เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนในอนาคต

ก้าวไปด้วยกัน...
เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง
และความเสมอภาคทางการศึกษา

ไกรยศ ภัทรวาท

INSIDE OUT & OUTSIDE IN

เปิดห้องเรียนใหม่ในชีวิตจริง ของครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1

1 พฤศจิกายน 2567 นอกจากจะเป็นวันเปิดเทอมภาคปลายของน้องๆ หนูๆ แล้ว ยังเป็นวันต้อนรับการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการครั้งแรกของคุณครูคนใหม่ 327 คน จากโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น เข้าประจำการในโรงเรียนถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง พร้อมส่งมอบความรู้ให้กับเด็กๆ ในชุมชนต่อไป

ครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 จำนวน 327 คน เริ่มเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 ในสถาบันผลิตและพัฒนาครู 11 มหาวิทยาลัย ปัจจุบันได้รับทุนได้สำเร็จการศึกษา และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัด สพฐ. แล้วทั้งหมด

ความเพียรพยายามและความมุ่งมั่นตั้งใจตลอดระยะเวลา 4 ปี ในรั้วอุดมศึกษา มาวันนี้ ทั้งเขาและเธอจะได้ทำหน้าที่ ‘ครู’ อย่างเต็มภาคภูมิ

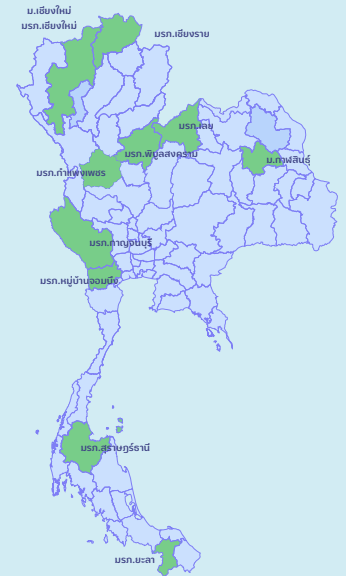
จดหมายข่าว กสศ. ถึงเพื่อนภาคี ‘EDQUITY MOVEMENT’ ฉบับนี้ ชวนฟังเสียงของข้าราชการครูคนใหม่ที่เด็กๆ ในชุมชนต่างคุ้นเคย ในนามครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นแรก กับภารกิจในสนามจริง และความมุ่งมั่นของพวกเขาที่จะมาช่วยกันสร้างความเสมอภาค จุดช่องว่างความเหลื่อมล้ำ ด้วยการพัฒนาการศึกษาในบ้านเกิดและชุมชนของตนเอง

เหนือ	ภาคศึกษาเขต	โรงเรียนปลายทาง	สถานศึกษา	ตำบล	เขตพื้นที่
เชียงใหม่	124	113	4	48	6
แม่ฮ่องสอน	113	106	4	38	2
เชียงใหม่	82	66	4	28	4
ตาก	66	49	5	29	2
พะเยา	59	38	5	23	3
น่าน	32	31	5	23	3
พิจิตร	30	23	4	15	3
อุตรดิตถ์	23	21	5	10	1
ลำปาง	8	8	3	8	2
พม่า	8	6	3	5	1
แพร่	3	3	2	3	1
ลำพูน	3	2	2	2	1
กำแพงเพชร	2	2	2	2	2
สุรินทร์	1	1	1	1	1
รวม	554	469	6	233	31

กลาง	ภาคศึกษาเขต	โรงเรียนปลายทาง	สถานศึกษา	ตำบล	เขตพื้นที่
กาญจนบุรี	17	138	5	25	13
ประจวบคีรีขันธ์	8	5	1	3	2
ชัยภูมิ	7	6	1	5	1
ตราด	4	4	1	4	1
ฉะเชิงเทรา	4	4	1	2	1
พชรบุรี	3	3	1	3	1
นครปฐม	2	1	1	1	1
สุพรรณบุรี	1	1	1	1	1
สระบุรี	1	1	1	1	1
ราชบุรี	1	1	1	1	1
รวม	48	42	2	32	13

อีสาน	ภาคศึกษาเขต	โรงเรียนปลายทาง	สถานศึกษา	ตำบล	เขตพื้นที่
เลย	21	18	2	14	3
ชัยภูมิ	11	8	2	6	3
สกลนคร	7	6	1	5	1
อุดรธานี	7	6	2	5	1
มหาสารคาม	6	3	2	3	3
ศรีสะเกษ	6	4	2	3	1
นครราชสีมา	3	3	1	3	3
อุบลราชธานี	2	2	1	2	2
บุรีรัมย์	2	2	1	2	2
อำนาจเจริญ	1	1	1	1	1
ร้อยเอ็ด	1	1	1	1	1
กาฬสินธุ์	1	1	1	1	1
รวม	65	52	2	44	23

ใต้	ภาคศึกษาเขต	โรงเรียนปลายทาง	สถานศึกษา	ตำบล	เขตพื้นที่
ยะลา	14	12	1	9	3
สุราษฎร์ธานี	13	13	1	11	3
ชุมพร	9	8	1	7	2
กระบี่	7	7	1	4	1
นราธิวาส	5	4	1	4	2
สงขลา	3	3	1	3	2
พังงา	3	3	1	2	1
สตูล	2	2	1	12	1
ปัตตานี	2	1	1	1	1
รวม	58	53	2	43	16

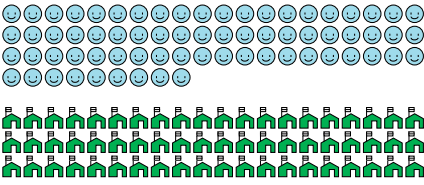

ครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นแรก 327 คน สู่พื้นที่เป้าหมาย 285 โรงเรียน

รับทุนปีการศึกษา 2563 บรรจและแต่งตั้งปีการศึกษา 2567

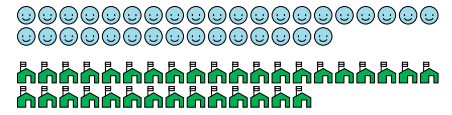
บนภูเขา

นักศึกษาทุน 69 คน
โรงเรียน 60 แห่ง

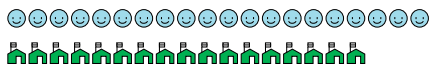
โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งโรงเรียนคุณภาพ

นักศึกษาทุน 35 คน
โรงเรียน 34 แห่ง

พื้นที่เสี่ยงภัย

นักศึกษาทุน 20 คน
โรงเรียน 17 แห่ง

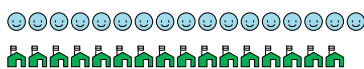
พื้นที่พิเศษตามประกาศ กระทรวงการคลัง

นักศึกษาทุน 19 คน
โรงเรียน 18 แห่ง

ชายแดน

นักศึกษาทุน 17 คน
โรงเรียน 16 แห่ง

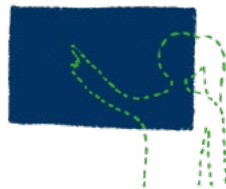
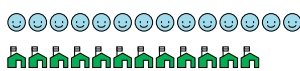
โรงเรียนร่วมพัฒนา

นักศึกษาทุน 1 คน
โรงเรียน 1 แห่ง

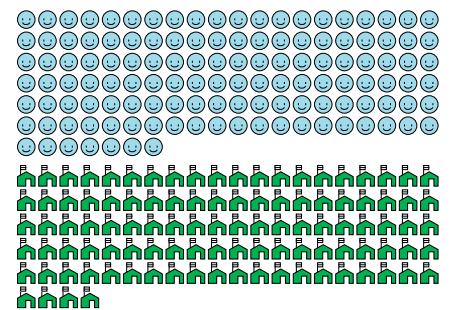
ทุรกันดาร

นักศึกษาทุน 14 คน
โรงเรียน 12 แห่ง

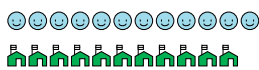
โรงเรียนไม่ทุรกันดาร แต่ขาดแคลนครู

นักศึกษาทุน 127 คน
โรงเรียน 104 แห่ง

บนเกาะ

นักศึกษาทุน 12 คน
โรงเรียน 11 แห่ง

ชนกลุ่มน้อย

นักศึกษาทุน 8 คน
โรงเรียน 7 แห่ง

โรงเรียนพระราชดำริ

นักศึกษาทุน 5 คน
โรงเรียน 5 แห่ง

จากการสำรวจของธนาคารโลก (World Bank) เมื่อปี 2563 พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล (ใช้เกณฑ์จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน) มากถึง 1,155 โรงเรียน โดยมีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด 90,348 คน แต่มีครูที่บรรจุเพียง 9,484 คน

เมื่อเทียบสัดส่วนครูและนักเรียนพบว่า ค่าเฉลี่ยมีครู 0.95 คนต่อห้อง หรือครู 1 คน ต้องดูแล 2 ห้องเรียน ทำให้ประสบปัญหาครูไม่เพียงพอ รวมถึงครูขอย้ายบ่อย เพราะไม่ใช่คนในท้องถิ่น

โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลนั้น เด็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน การมีอยู่ของโรงเรียนจึงไม่ได้ทำหน้าที่ 'สถานศึกษา' เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างโอกาสให้แก่เยาวชนในท้องถิ่น ดังนั้นแล้วเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนครู จึงต้องแก้ไขตรงจุดด้วยการเพิ่มจำนวนครู และต้องเป็นครูที่เป็นผลผลิตของท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะไม่เกิดการโยกย้ายบ่อย ทำให้การเรียนการสอนมีความต่อเนื่อง

การปฐมนิเทศข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- แถวที่ ๕ อื่นจากซ้าย : น.ส.หนึ่งฤทัย จันทวิบูลย์ น.ส.ศิริพร ศรีคำไทย น.ส.สมรภัทราณี กาศอ น.ส.ธัญชนก แก้วบุรดี น.ส.นาเชิษะ มณีตบึง น.ส.บุรียานา ฮาจีระ น.ส.พรพทพร พรหมภักดี น.ส.ระพีพร ฉิมมานิตย์ น.ส.สุภาดา เครื่องสุวรรณ น.ส.สุชัญญา ทองคอนขอ น.ส.อารยา อุซุรุจิ
 นายวรรณกร บรรววิเศษ นายจักรวัฒน์ คำภิ นายอนครินทร์ อินน้ำใส นายพุทธเดช คงถัด นายอุทธิชัย อำพรแดง นายธีรวัช ภาทิวิรัมย์ นายอุวินท์ ติงงาม นายชัยกรณ เครือบุคดี นายเทวินทร์ บุญเพชร นายพิเชษฐ ขวดีอมรพงศ์ นายอดภากร เฝินสา นาย
 นายวิรัชพล เข็นใจ น.ส.ศระวี บูรณอก น.ส.อังคณา วัชรสิงห์ น.ส.วิไลวรรณ แสนกรม น.ส.อัมมชญา คำจันทร์ น.ส.สุสดี หวังหน่ยวกลาง น.ส.สุธิดา วัชศิริ น.ส.พัญญา น้อยศรีพันธ์ น.ส.ธิษณมณี นนทะคำจันทร์ น.ส.อมรรดา นาอุช น.ส.มาลินี บุญเรือน น.ส.
 แถวที่ ๘ อื่นจากซ้าย : น.ส.ปรีมา ปรวิสา น.ส.สุตัญญา อิดเทิง น.ส.อภิรัตน์ สันมาหา น.ส.ธิดาภา นัยทอง น.ส.สุครินทร์ เทียคำ น.ส.อติสา ภาละท น.ส.อารีย์ จำประชู น.ส.อุไรชัย จูดี น.ส.อริสา ประกอบผล น.ส.ศศิลา สุวรรณราช น.ส.กมลรัตน์ งามอุช น.ส.พรวิมล พชัย น.ส.
 น.ส.เอวรินทร์ จิตรหลัง น.ส.พรนภา แนบเนียน น.ส.ไตรกา ศรีพรต น.ส.ธัญจิรา ใจพันธ์ น.ส.จรินทร์ทิพย์ รุ่งเรืองเฉลิม น.ส.นิภาพร ชื่นดี น.ส.จุฑามาศ กองจันทร์ น.ส.บุษบา อินตะนา น.ส.นภัสสร ปานแดง น.ส.วิภา สตรีอาษา น.ส.เพ็ญพร สีทอง น.ส.มา
 น.ส.กัญญาจณ์ สายจิ่ง น.ส.ภาคสรินทร์ นิมม่วง น.ส.ปานฉัตร พวงเพ็ชร น.ส.กฤตพร วอนิ น.ส.อริยัญญา สายทอง น.ส.กาญจนา เชื้อคำสด น.ส.ภัทรวดี ทรัพย์มงคล น.ส.อริยา อินทร์ภัก น.ส.วันดาถิภรณ์ รุ่งเรือง น.ส.อานิดา มะเต็ง น.ส.ธารวีมล บุญจิต น.ส.บุ
 แถวที่ ๑ อื่นจากซ้าย : น.ส.ศิริวรรณ วิสารพันธ์ น.ส.อุมาวรรณ โฉชัยคำ น.ส.รุ่งมา ภาชะไพช น.ส.พันธิสา เทพีสตา น.ส.ปรารอนา สีแสง น.ส.พันธมา เชนตะคุ น.ส.กิตติกร พุกเกษม น.ส.พัชติการณ คุลมดอโกไม้ น.ส.พรนัชชา พลาท น.ส.วิชา กันยาประสิทธิ์ น.ส.นภสร ปัดค้น
 น.ส.กาญจนา ชาริพ น.ส.กัญญารัตน์ กันติพงษ์ น.ส.สุนิลา เรืองชัย น.ส.อมรรรัตน์ เดชสองสี น.ส.ฉันทานต์ ทองพิมพ์ น.ส.กรรณิกา จันอุทะ น.ส.ฉิมชกลม แสงราช น.ส.ชยารณ แซ่จ๊ะ น.ส.เมธิตา วงษ์น้อย น.ส.ศิริรัตน์ จันทร์สด น.ส.วรรณนิมาแสงศรี น.ส.
 น.ส.จิราภรณ์ ผลกลาง น.ส.วิภา แซ่ล่อ น.ส.กาญจนา ไสประคิมชู น.ส.กมล แซ่มา น.ส.สุวภัท สิงห์รัก น.ส.ศศิลา หนูปิ่น น.ส.รัชนีญา ชนบูรณ์เจริญ น.ส.กัญญารัตน์ แซ่ล่อ น.ส.พรพรรณพุกมา พันธุ์อ่อน น.ส.สุภารัตน์ กมลปราณี น.ส.วิภา กาน น.ส.พัชร
 แถวที่ ๒ อื่นจากซ้าย : น.ส.กามี๊ แซ่และ น.ส.อานิดา มะลิ น.ส.ธิดา แซ่หามะ น.ส.จิตสุภา สมบูรณ์ น.ส.พัชราวรรณ ปัญญา น.ส.พรพรรณมา ไสระจ่าง น.ส.สมภรณ์ ปานแก้ว น.ส.ขวัญมณี ขุทองวิ น.ส.นิตยา จิตไพรงาม น.ส.อองวี ภาภบังเกิด น.ส.อรณิช อ่างบัวพร น.ส.กัญญา
 น.ส.จิรพรรณ อ่อนปัสสา น.ส.สิริวิมล แซ่ข้าง น.ส.อมิตา แซ่มา น.ส.นุจิรา ภัทรภักดี น.ส.พรกมล ปรีชาญา น.ส.จุฑามณี สุขงามเจริญ น.ส.ฉัตรภาพร แซ่หว่า น.ส.ยาวี ภูชะ น.ส.เพ็ญพิชชา ไขบุญมา น.ส.อรอุมา ชาวไร่ น.ส.ดาว อุทร น.ส.อัมรินทร์ และ น.
 น.ส.จวิษฐ บุญมี น.ส.ประภาพรทิพย์ อินนาน น.ส.ปิยนุช เข็มทอง น.ส.กนกวรรณ เทืองถัด น.ส.อรุณ แซ่ฟ้า น.ส.รัตนันท์ การอุลพูน น.ส.ปวิญญู กักจะณะ น.ส.ชญาณิษฐ บรรหาร น.ส.ปวีณา ปรกรณ์จุติวงค์ น.ส.สุภาดา ขจรกิจอนันท์ น.ส.สาธิต เทพรนุ
 แถวที่ ๑ อื่นจากซ้าย :

ครูรัก(ษ์)ถิ่น
รุ่นที่ 1

ขอเป็นต้นแบบ ให้เด็กชาติพันธุ์ ทุกคน

//

คนในหมู่บ้านเคยบอกกับ
ครอบครัวของหนูว่า
เรียนหนังสือไปก็เท่านั้นแหละ
สุดท้ายก็ต้องกลับมาอยู่บ้าน ทำไร่ทำสวน
แต่หนูอยากเป็นตัวอย่างให้กับน้องๆ
ให้คนในหมู่บ้านได้รู้ว่า
เรามีทางเลือกให้เดินได้มากมาย

//

กัญญารัตน์ แซ่เฮ้อ (ครูฝน)

ครูรัก(ษ์)ถิ่น โรงเรียนไตรมิตรวิทยา
ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

‘ครูฝน’ กัญญารัตน์ แซ่เฮ้อ ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการตำแหน่งครูผู้ช่วย เมื่อเดือนตุลาคม 2567 ที่ผ่านมาน ณ โรงเรียนไตรมิตรวิทยา ตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ตามโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ภายใต้ความร่วมมือของ กสศ. และหน่วยงานภาคีต่างๆ ที่ได้พุ่มพุก จน ‘ครูฝน’ สามารถสานฝันตามความตั้งใจในการเป็นครูของตนเอง ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 5

ครูฝน เป็นครูเพียงคนเดียวของโรงเรียนที่มีเชื้อสายชาติพันธุ์ เป็นชาวม้งที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา เรียนต่อในระดับปริญญาตรี เป็นคนที่ 3 ของหมู่บ้าน ต้องฝ่าฟันกับค่านิยมของชาวม้งที่ไม่ต้องการให้ลูกสาวเรียนจบสูง มากไปกว่าการได้แต่งงาน ทำหน้าที่ของผู้หญิงให้สมบูรณ์ตามธรรมเนียมเดิม

“คนในหมู่บ้านเคยบอกกับครอบครัวของหนูว่า เรียนหนังสือไปก็เท่านั้นแหละ ยังไงสุดท้ายก็ต้องกลับมาอยู่บ้าน เพราะเรามีความเชื่อว่า เป็นผู้หญิงต้องให้ทำงานมั่นคงขนาดไหน ก็ต้องออกจากงานกลับมาทำหน้าที่ภรรยา อยู่บ้าน ทำไร่ทำสวน แค่นั้น

“แต่หนูอยากเป็นตัวอย่างให้กับน้องๆ ให้คนในหมู่บ้านได้รู้ว่า เราไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาแค่ ม.3 หรือ ม.6 แล้วไปแต่งงานเท่านั้น เรามีทางเลือกให้เดินได้มากมาย” ครูฝนสะท้อนการตัดสินใจของตนเองที่อาจเป็นแบบอย่างให้ชาวม้ง ในการเลือกเดินบนเส้นทางที่แตกต่างไปจากธรรมเนียมปฏิบัติเดิม โดยมีแม่เป็นหนึ่งในผู้ผลักดันอยู่เบื้องหลัง

ด้วยใจที่อยากเรียนต่อในระดับปริญญาตรี ไม่ว่าจะมีความพร้อมหรือไม่ จุดนี้ทำให้ครูฝนเริ่มมองหาโอกาสจากแหล่งทุนการศึกษาต่างๆ ตั้งแต่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยคุณครูชาวมังที่โรงเรียนได้แนะนำให้รู้จักทุนการศึกษาจากโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ด้วยเห็นว่าครูฝนนั้นเป็นเด็กที่มีผลการเรียนดี และเป็นเด็กกิจกรรม จนในที่สุดครูฝนก็ได้รับเลือกเข้าเป็นนักศึกษาทุนของ กสศ.

หลังสำเร็จเรียนจนจบคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาดุริยางค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ครูฝนได้รับการบรรจุเข้ารับราชการครูเมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา โรงเรียนของครูฝนถือเป็นโรงเรียนบนพื้นที่สูง นักเรียนส่วนใหญ่คือเด็กชาติพันธุ์ราว 8 ชาติพันธุ์ ใช้ภาษาที่แตกต่างกันสิ้นเชิง ทำให้เป็นอุปสรรคไม่น้อยในการสื่อสารระหว่างกัน ทำให้ครูฝนต้องพยายามปรับตัว หาวิธีลดปัญหาในการสื่อสารลง

“หนูต้องเรียนรู้ภาษาชาติพันธุ์อื่นๆ เช่น กินข้าว ในภาษาของเขาพูดว่าอย่างไร แล้วค่อยถอดแทรกด้วยภาษาไทยเพื่อให้เขาได้รู้ด้วย” ครูฝนกล่าว พร้อมเสริมว่าตนเองมีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาเป็นอย่างมาก จึงพยายามหาวิธีสื่อสารเพื่อให้เด็กทุกชาติพันธุ์เข้าถึงการเรียนการสอนให้ได้มากที่สุด

อีกหนึ่งปัญหาที่นำกังวลของชุมชนบนดอยที่ครูฝนต้องประสบพบเจออยู่เสมอคือ ปัญหา ยาเสพติด และปัญหาภายในครอบครัวของนักเรียน ในหลายกรณียาเสพติดยังนำไปสู่การทำร้ายร่างกายเด็ก การหย่าร้างของผู้ปกครอง ละทิ้งเด็กให้อยู่กับคนเฒ่าคนแก่ เป็นต้น โดยทางโรงเรียนพยายามประสานกับผู้นำชุมชน ให้ผู้ใหญ่บ้านเข้าไปจัดการดูแลในเบื้องต้น ในบางกรณีที่เด็กอยู่กับผู้ปกครองที่ติดยาเสพติดและทำร้ายร่างกายเด็ก อีกทั้งครอบครัวหย่าร้างกัน ครูฝนเคยแนะนำให้แม่ของเด็กรับเด็กไปเลี้ยงดูแทนพ่อ เพื่อป้องกันความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นซ้ำซาก

“การให้ความรู้ในเรื่องโทษของยาเสพติด และการส่งมอบโอกาสทางการศึกษา คือหนทางที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กๆ ในพื้นที่ตระหนักว่าสามารถป้องกันตนเองจากภัยของยาเสพติดได้” ครูฝนแสดงความตั้งใจในฐานะครูที่จะช่วยแก้ปัญหาครอบครัวและชุมชนด้วยการศึกษา

ความตั้งใจยวบยาบของครูฝน คือการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กชาติพันธุ์ รวมไปถึงเป้าหมายที่ใหญ่กว่าการให้ความรู้คือ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความเชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ให้หันมาสนใจในการศึกษาของบุตรหลานมากขึ้น

“มีผู้ปกครองจากกลุ่มชาติพันธุ์หลายคนเข้ามาพูดคุยกับหนู เพราะหนูเป็นครูคนเดียวที่เกิดและเติบโตในพื้นที่ ได้ไปเรียนจนจบปริญญาตรีแล้วกลับมาสอนที่บ้านเกิด เขาชื่นชมเรา เอาเราเป็นตัวอย่างให้ลูกๆ พ่อคนในหมู่บ้านเขาเห็นเราเป็นต้นแบบ ได้เล่าเรียน ได้ทำงานที่มั่นคง เขาก็อยากให้ลูกหลานได้รับการศึกษามากขึ้น”

ครูฝนกล่าวด้วยความภาคภูมิใจที่สามารถเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเปลี่ยนแปลง ทำให้คนในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษามากขึ้นอย่างน้อยที่สุดเส้นทางชีวิตของเธอก็เป็นแบบอย่างให้คนชาติพันธุ์รุ่นหลังได้เห็นแล้วว่า การเป็นครูนอกจากจะเป็นผู้ให้ความรู้แล้ว ยังสามารถกลับพัฒนาชุมชนบ้านเกิดของตนเองได้

เพราะที่นี่คือ บ้านของเรา

ครูรัก(ษ์)ถิ่น
รุ่นที่ 1

จสิตา เขียะดง หรือ 'ครูจ๋า' ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านดอนรูป ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี หนึ่งในข้าราชการครูบรรจุใหม่ ตามโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ได้สะท้อนจุดมุ่งหมายหนึ่งของโครงการที่มุ่งแก้ไขปัญหายขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น หรือครูโยกย้ายบ่อย ส่งผลให้การเรียนการสอนของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลขาดความต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้การมีครูที่เป็นคนในพื้นที่เข้ามาทำการสอนจะทำให้รู้สภาพปัญหาการศึกษาในท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง นำไปสู่การแก้ไขปัญหาคือตรงจุดมากขึ้น

ครูจ๋า มีพื้นเพเดิมเป็นชาวเกาะสมุย เกิดและเติบโตในพื้นที่ จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนเกาะสมุย แต่เนื่องจากรายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอต่อการเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา อีกทั้งยังมีพี่น้องคนอื่นที่ยังเรียนอยู่ ครูจ๋าจึงคิดว่าตนเองสามารถทำงานในวันธรรมดา เพื่อหารายได้มาลงเรียนระดับปริญญาตรี สาขาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ถึงแม้ว่าใจจริงแล้วตนเองอยากจะเป็น 'ครู' เพราะได้รับแรงบันดาลใจและการสนับสนุนจากครูที่โรงเรียน อีกทั้งยังเป็นเด็กกิจกรรมอีกด้วย

จนกระทั่งครูแนะแนวของโรงเรียนได้แนะนำทุนการศึกษาในโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ครูจ๋าจึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการนี้ในหัวข้อสุดท้ายของการรับสมัคร จนได้รับทุนการศึกษาเรียนต่อปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ครูจ๋าเล่าความภาคภูมิใจในการเป็นครูว่า “ตั้งแต่การฝึกงานจนกระทั่งมาบรรจุที่โรงเรียนบ้านดอนรูป รู้สึกถึงแล้ว เราต้องการเป็นครูเพราะเรารักในวิชาชีพครู หรือต้องการความมั่นคงในหน้าที่การทำงานกันแน่ เพราะการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลนั้นยากมาก เราต้องดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กๆ ตั้งแต่พวกเขาเดินเข้ามาในโรงเรียน จนกระทั่งได้ยื่นผู้ปกครองสะท้อนมาว่า ลูกหลานของพวกเขามีระเบียบวินัยมากขึ้น เช่น วางกระบะเป่าเป็นที่ เป็นทาง วางรองเท้าไม่กลับด้านซ้ายขวา เด็กๆ เขามองเราเป็นพื้นที่ปลอดภัย (safe zone) เราก็อึ้งรู้สึกภูมิใจที่เราได้เป็นครูของพวกเขา ทำให้เรารู้สึกรักและศรัทธาในวิชาชีพครูมากขึ้น”

“
 เพราะที่นี่คือบ้านของเรา
 ครูจำจะไม่มีปัญหา
 การโยกย้ายไปมา
 และสามารถทำงานในพื้นที่
 ได้ต่อเนื่องมากกว่าคนอื่นๆ
 ”

จลิตา เขียะดง (ครูจำ)

ครูรัก(ษ์)ถิ่น โรงเรียนบ้านดอนรูป
 ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากประสบการณ์ที่หล่อหลอมในวิชาชีพครู ยิ่งทำให้ครูจำมีความมุ่งมั่น
 “อยากพัฒนาโรงเรียนของเรา พัฒนาชุมชนผ่านการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อ
 สร้างอนาคตของชาติที่มีคุณภาพออกไปให้มากขึ้น”

อย่างไรก็ตาม ความมุ่งมั่นตั้งใจของครูจำในการสร้างเด็กให้เติบโตมาอย่าง
 ดีพร้อม อาจต้องเผชิญกับข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของระบบการศึกษาไทย
 โดยเฉพาะปัญหาด้านงบประมาณที่จำกัด ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาการ
 เรียนการสอนสำหรับเด็กในพื้นที่ทุรกันดาร เช่น ขาดแคลนสื่อการเรียน
 การสอน อุปกรณ์กีฬา เป็นต้น จุดนี้เองที่ทำให้ผู้อำนวยการและคณะครู
 โรงเรียนบ้านดอนรูปพยายามจัดหางบประมาณจากภาคส่วนต่างๆ อย่าง
 เต็มที่ ประกอบกับทางเทศบาลและชุมชนเองก็ให้การสนับสนุนด้าน
 ทุนการศึกษาแก่เด็กผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพราะประชาชนในพื้นที่มีความ
 ต้องการให้ลูกหลานมีการศึกษาที่ดี

“คนในชุมชนต้องการให้โรงเรียนยกระดับทางวิชาการมากขึ้น พวกเขาอยาก
 ให้ลูกหลานสร้างชื่อเสียงด้วยการ ‘ออกจากเกาะ’ ไปชิงรางวัลที่จังหวัด เช่น
 การแข่งขันวิชาการ การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรม เป็นต้น หากลูกหลาน
 ของพวกเขาได้รับรางวัลกลับมา สิ่งที่โรงเรียนจะได้รับคือ การสนับสนุน
 งบประมาณด้านการศึกษาที่มากขึ้น อีกทั้งคนในชุมชนก็พร้อมที่จะ
 สนับสนุนเราด้วย ไม่ว่าจะขาดเหลืออะไรก็ตาม บอกเขาได้เลย” ครูจำกล่าว

ในฐานะที่รับราชการครูในพื้นที่บ้านเกิดของตนเอง ครูจำมองว่า บทบาทของครูนั้น
 ไม่ได้ทำหน้าที่เชิงรับเพียงอย่างเดียว หากต้องทำหน้าที่เชิงรุกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการ
 ออกไปช่วยงานกิจกรรมชุมชน ทำความรู้จัก สร้างความไว้วางใจเชื่อใจคนในพื้นที่ด้วย
 แม้จะเป็นกิจกรรมเล็กๆ น้อยๆ ก็ตาม

“ยิ่งเราต้องประจำการในพื้นที่ 6 ปี เราต้องแสดงให้เห็นว่าเขาเห็นว่า ลูกหลานของพวกเขา
 จะได้รับการศึกษาที่ดีและต่อเนื่อง เพราะที่นี่คือบ้านของเรา ครูจำจะไม่มีปัญหาการ
 โยกย้ายไปมา และสามารถทำงานในพื้นที่ได้ต่อเนื่องมากกว่าคนอื่นๆ

“ครูจำได้ทักษะเล็กๆ น้อยๆ จากการไปอบรมกับ กสศ. เขาสอนเรื่องการจับจีบผ้าด้วย
 เลยทำเป็น พอมีงานกิจกรรมในชุมชนเราไปช่วยเขาจับจีบผ้าตามเวทีต่างๆ ตรงนี้ ยิ่ง
 ทำให้เรารู้จักเขามากขึ้นกว่าเดิม เราสามารถเรียนรู้บริบทชุมชนว่าต้องการอะไรได้
 พวกเขาเองก็รู้จักเราในฐานะครูรัก(ษ์)ถิ่นที่เป็นคนสมุยแท้ๆ เขารู้ว่าเราจะอยู่ที่นี้
 ไปอีกนาน เขายังบอกว่า โชคดีจังที่ลูกหลานเขาจะได้เรียนกับครูจำไปตลอด พอฟังแบบนี้
 ยิ่งทำให้เรายิ่งอยากพัฒนาตนเอง เรียนรู้งานที่หลากหลายมากขึ้น”

ครูจำบอกอีกว่า หากทางผู้อำนวยการมอบหมายให้เข้ารับการอบรม เสริมทักษะ
 หรือมีโครงการพัฒนาต่างๆ ตนเองก็พร้อมจะขออาสา เพราะถือเป็นโอกาสที่จะได้เรียนรู้
 มากขึ้น และนำความรู้ที่กลับมาพัฒนาโรงเรียนและชุมชนต่อไป

การพัฒนาเด็กและชุมชน เริ่มต้นที่การศึกษา

ครูรัก(ษ์)ถิ่น
รุ่นที่ 1

โรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่ห่างไกล มีฉากหลังเป็นเทือกเขารายล้อม สิ่งปลูกสร้างและอาคารเรียนไม่ได้โอ้อ่างในเมือง สัญญาณโทรศัพท์ขาดๆ หายๆ การติดต่อสื่อสารจึงมีความยากลำบากอยู่บ้าง แต่เป็นเรื่องดีที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าถึงแล้ว

นี่คือบรรยากาศภาพรวมของโรงเรียนบ้านรัตนา ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา สถานที่ที่ **อาอีชะ บาสอ** หรือ **'ครูชะ'** บัณฑิตจบใหม่จากโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ทำหน้าที่แม่พิมพ์อยู่

ครูชะ เป็นลูกคนที่ 2 จากทั้งหมด 7 คน เธอเล่าว่าขณะใกล้จบการศึกษาชั้น ม.6 เป็นช่วงที่ต้องเริ่มหาทุนเรียนเอง เพื่อศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เพราะหากเรียนโดยไม่อาศัยทุน น้อยๆ ที่เหลือคงไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือต่อ นั่นคือที่มาที่ไปของการสมัครเข้ารับทุนในโครงการ

//

การเป็นครูนั้น
มีสิ่งที่ต้องรับผิดชอบ
อีกหลายอย่าง
มากกว่าการ
สอนหนังสือ
คือการเป็นครูนักพัฒนา

//

อาอีชะ บาสอ (ครูชะ)

ครูรัก(ษ์)ถิ่น โรงเรียนบ้านรัตนา
ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ครูรัก (ษ์) ถิ่น และเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เธอเปิดมุมมองใหม่ที่มีต่ออาชีพ ‘ครู’

“ก่อนหน้านี้ก็ยังไม่ค่อยเข้าใจว่าการเป็นครูต้องทำอะไรยังไงบ้าง ตอน ม.6 คิดแค่ว่าเป็นครูก็คือไปสอนตามตาราง คงไม่ได้มีงานอื่นๆ นอกจากงานสอน แต่พอได้เข้ามาอยู่ในโครงการนี้และได้เรียนในระดับอุดมศึกษา ทำให้เริ่มเข้าใจแล้วว่าการเป็นครูมันมีสิ่งที่จะต้องรับผิดชอบอีกหลายอย่างมากไปกว่าการสอนหนังสือ คือการเป็นครูนักพัฒนา”

ในวัยเล่าเรียน เธอเคยศึกษาอยู่ไม่ไกลไม่ไกลจากที่บ้านเท่าไรนัก สภาพแวดล้อมไม่ต่างจากโรงเรียนที่เธอมาทำหน้าที่ครูในตอนนี่ ซึ่งมีปัญหาเชิงกายภาพ คล้ายคลึงกัน คือขาดแคลนบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แต่โรงเรียนที่เธอเคยเรียนยังดีที่มีครูค่อนข้างเยอะ ประกอบกับบริบทหลายๆ อย่างก็เอื้ออำนวยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้มากกว่า

“โรงเรียนที่สอนอยู่ตอนนี้มีครูประมาณ 15 คน ยังไม่รวม ผอ. และนักการภารโรง แต่ถ้าเทียบกับจำนวนเด็กก็ถือว่ายังไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอนเท่าไรนัก”

ตามการบอกเล่าของครูชะ เด็กนักเรียนที่ส่วนใหญ่เป็นคนมุสลิม ใช้ภาษามลายูเป็นหลัก เด็กๆ จึงไม่ค่อยเข้าใจภาษาไทยเท่าไรนัก ปัญหาหลักๆ จึงเป็นเรื่องที่เด็กไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ กลายเป็นอุปสรรคใหญ่ที่ปิดกั้นการเรียนรู้ในหลายมิติ

ด้วยความตระหนักว่ากำแพงภาษาคือปัญหาหลักในการศึกษาของเด็กในพื้นที่ ทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและคุณครูคนอื่นๆ พยายามส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็ก โดยมีกิจกรรมที่เรียกว่า ‘คลินิกคัดลยกรรมการอ่าน’ เพื่อส่งเสริมให้เด็กอ่านออกเขียนได้อย่างค่อยๆ เป็น ค่อยๆ ไป

โดยช่วงแรกจะมีการแบ่งกลุ่มในแต่ละห้องเรียนตามทักษะ หลังจากนั้นเมื่อถึงคาบเรียนคลินิกคัดลยกรรมการอ่าน ก็จะเรียนตามกลุ่มที่แบ่งเอาไว้

“ผอ. ค่อนข้างให้ความสำคัญกับเรื่องการอ่านออกเขียนได้ มีการติดตามพัฒนาการของนักเรียนตลอดทุกสัปดาห์ ทุกเดือน รวมถึงมีการทดสอบ ประเมินผล โดยมีคณะครูช่วยกันส่งเสริมผลักดัน” ครูชะเล่า

ขั้นตอนการสอนจะมีการประเมินเด็กในกลุ่มที่มีทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยในระดับอ่อน คือไม่รู้จักพยัญชนะและสระ เพื่อคัดเลือกไปสอนพิเศษเพิ่มเติม

หลังเลิกเรียน โดย ผอ. เป็นคนสอนเองทั้งหมด และมีคุณครูช่วยกันทำนวัตกรรมสื่อการสอน เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กๆ อีกแรงหนึ่งด้วย

ในฐานะที่ครูชะเคยเป็นคนหนึ่งที่อยู่ในบริบทหรือสภาพปัญหาลักษณะเดียวกัน พอวันที่ได้กลับมาเป็นครู เธอจึงมีโอกาสได้พูดคุยวางแผนร่วมกันกับคณะครูในโรงเรียน เพื่อหาแนวทางพัฒนาการเรียนรู้อุปเด็ก รวมถึงส่งเสริมเรื่องจริยธรรม และวิถีชีวิตไปพร้อมๆ กัน

“โรงเรียนของเรานอกจากจะให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว เรายังปลูกฝังเด็กเรื่องการละหมาดด้วย ด้วยความที่เป็นชุมชนมุสลิม เราจึงอยากให้เด็กได้รู้จักหลักปฏิบัติทางศาสนา ไม่ใช่ทำตามคนอื่นเฉยๆ แต่เราอยากให้เด็กได้เข้าใจ ได้ลึกซึ้งในการละหมาด”

พันธกิจที่สำคัญของครูชะในฐานะครูรัก (ษ์) ถิ่น คือการเป็นครูนักพัฒนา พัฒนาทั้งนักเรียน และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนที่เข้มแข็ง

“เมื่อเราพัฒนานักเรียนและโรงเรียนแล้ว หลังจากนั้นจึงขยายไปสู่ชุมชน โดยการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนมากขึ้น เพราะชุมชนเองก็มีความสัมพันธ์อันดีกับโรงเรียนมาเสมอ สายสัมพันธ์อันดีนี้จะเป็นอีกหนึ่งเส้นทางที่จะสามารถขยายโอกาสการศึกษาได้อีกไม่มากนัก”

ทั้งหมดนี้คือความตั้งใจที่เปี่ยมไปด้วยความแว่มน้ำของครูชะ

ครูรัก(ษ์)ถิ่น
รุ่นที่ 1

เรียนรู้จากชุมชน คือหัวใจของ การพัฒนา เยาวชนท้องถิ่น

//

ผมวางแผนไว้ว่า
อยากออกแบบการสอนใหม่ๆ
ให้เด็กได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
เรียนรู้ร่วมกับชุมชน และทำกิจกรรม
ส่งเสริมให้เด็กๆ รัก(ษ์)ถิ่น
ของตัวเองด้วย

//

ณัฐกรณ์ เกรือบุดดี (ครูพีซี)

ครูรัก(ษ์)ถิ่น โรงเรียนอนุบาลสุพาน
ตำบลโคกภู อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

หลายปีมาแล้ว โรงเรียนขนาดเล็กในชุมชนแห่งนี้เคยเป็นสถานที่เล่าเรียนของเด็กๆ แทบทุกคนในหมู่บ้าน พ่อแม่หลายคนส่งลูกหลานเข้าเรียนโรงเรียนแห่งนี้ด้วยเหตุผลคล้ายคลึงกันคือ 'ใกล้' และ 'ประหยัด'

เวลาผ่านไป การคมนาคมพัฒนาขึ้น ถนนหนทางไม่ขรุขระเหมือนแต่ก่อน ผู้ปกครองที่มีกำลังทรัพย์ขึ้นมาหน่อยต่างพากันทยอยส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนในตัวเมืองที่มีชื่อเสียงมากกว่า รวมถึงมีความพร้อมทั้งด้านสภาพแวดล้อม จำนวนครู และงบประมาณ

สภาพการณ์คร่าวๆ นี้เล่าผ่านประสบการณ์ตรงของ **ณัฐกรณ์ เกรือบุดดี** หรือ **'ครูพีซี'** ผู้ที่มีบทบาทเป็นทั้งศิษย์เก่า และเป็นครูในโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ประจำการอยู่ที่โรงเรียนอนุบาลสุพาน ตำบลโคกภู อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

ก่อนหน้านี้ทางโรงเรียนมีเด็กนักเรียนประมาณ 500-600 คน โดยเป็นโรงเรียนขยายโอกาสที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วย แต่ขณะนี้มียุทธศาสตร์เด็กนักเรียนเหลืออยู่ประมาณ 200 กว่าคน และอาจมีแนวโน้มน้อยลงอีก

ครูพีซีเล่าว่า ผลจากจำนวนเด็กที่ลดลง ทำให้จำนวนครูถูกตัดออกไปหลายอัตรา ปัจจุบันนี้ครู 1 คน ต้องสอนมากกว่า 1 วิชา เช่น ครูวิทยาศาสตร์ต้องไปสอนวิชาคอมพิวเตอร์ด้วย หรือครูภาษาไทยก็ต้องสอนสังคมศึกษาด้วย เขากล่าวว่าในวัยเด็กที่ตัวเองเคยเรียนอยู่ที่นี้ไม่เคยมีปัญหาลักษณะนี้มาก่อน แต่เมื่อสัดส่วนครูและนักเรียนไม่สอดคล้องกันเช่นนี้ทำให้เด็กได้รับความรู้อย่างไม่เต็มที่ ซึ่งครูพีซีย้ำว่าเรื่องนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษาค่อนข้างมาก

ในวันที่ได้กลับมาเป็นครูในโรงเรียนที่ตัวเองเคยร่ำเรียนมา ครูรัก(ษ์)ถิ่นคนนี้มี ความตั้งใจที่จะพัฒนาแนวทางการเรียนการสอน หยิบยกสิ่งที่เคยเรียนรู้ขณะที่ เรียนอุดมศึกษา มาประยุกต์ปรับใช้กับการสอนของตัวเอง

“อยากให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานกลับมาเข้ามาเรียนที่นี่เยอะๆ ผมตั้งใจที่จะนำวิชา ความรู้ที่เรียนมาช่วยพัฒนาให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ให้เด็กกล้าพูด กล้าคิด กล้าทำในสิ่งต่างๆ ผมเชื่อว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพในตัวเองอยู่แล้ว อยากให้เขา ปลดปล่อยออกมาให้เต็มที่ ผมอยากส่งเสริมในจุดนั้น”

แนวทางอีกอย่างหนึ่งนอกเหนือจากการส่งเสริมให้เด็กอ่านออกเขียนได้ คือการ พยายามนำสิ่งที่อยู่ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ โดยครูพีชได้แรงบันดาลใจมาจาก ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรเชื่อมโยงกับท้องถิ่น

“ผมวางแผนไว้ว่าอยากออกแบบการสอนใหม่ๆ พยายามนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ใน ชุมชนมาใช้ ให้เด็กได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เรียนรู้ร่วมกับชุมชน และ ทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กๆ รัก(ษ์)ถิ่นของตัวเองด้วย” ครูพีชกล่าว

จุดเด่นของชุมชนต่างๆ ที่อยู่รายล้อมโรงเรียนแห่งนี้ คือภูมิปัญญาการย้อมผ้า ครามและเป็นอาชีพเก่าแก่ของคนที่นี่ ซึ่งครูพีชได้ประสานงานกับทางโรงเรียน มี การพูดคุยกับผู้อำนวยการและคุณครูท่านอื่นๆ โดยหลังจากได้ลงพื้นที่พบปะกับ คนในชุมชนพบว่า ชุมชนเองก็ต้องการทำงานร่วมกับโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้เด็กฯ ได้เรียนรู้และสานต่ออัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น

ในสมัยที่ครูพีชยังเป็นนักเรียนที่นี่ ทางโรงเรียนเองก็เคยจัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้ฝึกทำผ้าครามกันมาก่อนแล้ว เริ่มตั้งแต่เรียนรู้วิธีการปลูกคราม แล้วนำคราม ไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทว่าปัจจุบันสิ่งเหล่านี้ค่อยๆ เลือนหายไปตาม ยุคสมัย ครูพีชจึงอยากรื้อฟื้นหลักสูตรนี้กลับมาให้เด็กได้เรียนรู้และสร้างรายได้ ให้กับตัวเองอีกทางหนึ่ง

“สิ่งนี้มีความสำคัญมากนะครับ เพราะว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาเป็น ส่วนหนึ่งของโรงเรียน เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมภายในชุมชน ชุมชนก็มา เรียนรู้กับเราในการส่งเสริมพัฒนาเด็กๆ ส่งเสริมให้พวกเขามีรายได้เสริม เราเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน” ครูพีชกล่าว

ครูรัก(ษ์)ถิ่น
รุ่นที่ 1

//

แม่เด็กของเรา
จะไม่เก่งเท่าเขา
แต่เราต้องพัฒนาทุกวัน
ถ้าทำอย่างนี้ได้
เด็กของเราก็จะมี
พัฒนาการที่ดีขึ้นได้

//

ชยพล โครจวง (ครูโย)

ครูรัก(ษ์)ถิ่น โรงเรียนอุษุมิตรวิทยพัฒนา
ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

สร้างเด็กรุ่นใหม่ มาช่วยกันพัฒนาบ้านเกิด

เขาอยากเป็นครูมาตั้งแต่เรียนอยู่มัธยม พอใกล้จบ ม.6 จึงเริ่มมองหา
เส้นทางที่จะพาตัวเองเข้าสู่สายอาชีพที่ใฝ่ฝันบนเงื่อนไขข้อจำกัดในเรื่อง
ทุนทรัพย์

พอเหมาะพอดีกับการได้รู้จักกับโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น จากการแนะนำ
ในโรงเรียนและการประชาสัมพันธ์ในชุมชน ทำให้ **ชยพล โครจวง**
หรือ **'ครูโย'** ตัดสินใจสมัครเข้าร่วมโครงการอย่างไม่มีลังเล

สมัยยังเป็นนักเรียน ครูโยมีเพื่อนเป็นคนชาติพันธุ์จำนวนไม่น้อย ทำให้
เข้าใจปัญหาความเหลื่อมล้ำที่คนชาติพันธุ์ต้องเผชิญในหลายด้าน และ
เขาเข้าใจอย่างชัดเจนที่สุดในด้านที่ตัวเองกำลังสัมผัสในขณะนั้น ซึ่งก็
คือ 'การศึกษา'

ภายใต้โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ครูโยได้ประจำการที่โรงเรียนภูซัด-
รวมไทยพัฒนา ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียน
ที่ครูโยเล่าว่าเด็กนักเรียนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง 100 เปอร์เซ็นต์
แน่นอนว่าจุดเริ่มต้นมาจากเพื่อนที่กระตุ้นฮอริโมนในร่างกายให้เขา
อยากมาพัฒนาเด็กๆ ในโรงเรียนแห่งนี้ดูสักตั้ง

"เพื่อนผมที่เป็นคนชาติพันธุ์ ภาษาไทยเขาจะไม่แข็งแรง พูดได้ สื่อสาร
ได้ แต่เวลาจะนำเสนออะไรที่เป็นทางการ เขาจะไม่ได้เลย ทำให้เขาไม่
สามารถไปไขว่คว้าหาโอกาสได้ หรือเวลามีการแข่งขันอะไรก็ตาม เพื่อน

ก็เข้าร่วมไม่ได้ ถึงจะเป็นคนที่เรียนเก่งมากๆ แต่เขาก็ไม่มีความมั่นใจ"

ในเด็กปฐมวัยหรือเด็กเล็ก ควรเป็นวัยที่ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้
อย่างเต็มที่ แต่สำหรับเด็กชาติพันธุ์จำนวนไม่น้อยกลับยากที่จะเข้าถึง
โอกาสทางการศึกษาเมื่อเทียบกับคนพื้นราบ เนื่องจากโรงเรียนบน
ดอยสูงมักประสบปัญหาครูย้ายบ่อย สาธารณูปโภคก็ขาดแคลน

โรงเรียนที่ครูโยประจำการอยู่ก็มีสภาพแวดล้อมไม่ต่างกัน ครูหนึ่งคน
จึงต้องมีหน้าที่หลายด้าน นอกจากบทบาทในการสอนแล้วครูโยยังทำ
หน้าที่เป็นช่างไฟฟ้าเป็นให้กับโรงเรียนทุกครั้งที่ไฟฟ้าขัดข้อง ส่วนระบบ
น้ำก็อาศัยชุมชนมาดูแลช่วยเหลือ เป็นโรงเรียนประเภทที่เรียกกันว่า
'stand alone' ต้องดูแลตัวเอง

สื่อการเรียนของนักเรียนไม่สามารถอาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้มากนัก
เพราะหากวันใดไฟฟ้าขัดข้องจะทำให้การเรียนหยุดชะงัก ครูโยและครู
ทุกคนที่นี่จึงแก้ปัญหาด้วยการช่วยกันทำสื่อการสอนแบบทำมือ เพื่อให้
เด็กๆ สามารถเรียนรู้ได้ต่อเนื่องในวันที่ไม่มีไฟฟ้าใช้

"เวลา ผอ. เรียกประชุม เราคุยกันเรื่องนี้ตลอด เราพยายามทำทุกทาง
ให้เด็กได้เรียนต่อเนื่อง เรื่องระบบน้ำ ระบบไฟ หน่วยงานรัฐทำหน้าที่
เพียงแค่เข้ามาติดตั้งให้เท่านั้น ทางโรงเรียนและชุมชนต้องช่วยดูแล
กันเองทั้งหมด"

การอ่านการเขียน โดยให้เด็กเรียนรู้บัญชีคำศัพท์พื้นฐาน เพื่อให้เด็กได้ซึมซับคำศัพท์ใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งเด็กสามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วในเวลาเพียง 1 เทอม และมีผลการเรียนที่ดีมากขึ้นตามลำดับ

“การที่เราปรับพื้นฐานให้เขาโดยค่อยๆ เพิ่มขึ้นไปทุกวันๆ จะช่วยให้เขาเรียนรู้ได้ดีขึ้นกว่าการที่เราจะไปอัดเนื้อหาแน่นๆ ตามตัวชี้วัดที่มากเกินไป เราต้องดูให้เหมาะกับเด็กเรา เสร็จแล้วค่อยพาเขากระโดดเข้าสู่เนื้อหา แล้วเขาจะเรียนรู้ได้ดีขึ้น” ครูโยกล่าว

“ผมเองก็ต้องพัฒนาตัวเองไปเรื่อยๆ คาดหวังว่าจะได้เห็นลูกศิษย์ของเราไปต่อในระดับที่สูงขึ้น จากก่อนหน้านี้จบ ป.6 ก็ไม่เรียนต่อแล้ว เราก็คาดหวังว่าเด็กรุ่นต่อไปจะได้เรียนจนจบ ม.6 จบปริญญาตรี แล้วกลับมาช่วยกันพัฒนาบ้านเกิดของเราไปด้วยกัน” ครูโยฝากทิ้งท้าย

นอกจากเรื่องสาธารณูปโภคที่ค่อนข้างเป็นอุปสรรคแล้ว ยังมีเรื่องภาษาและการสื่อสารที่เป็นอีกหนึ่งความท้าทายที่ครูต้องลองผิดลองถูก หาวิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กได้เรียนอย่างไม่ถูกปิดกั้น

“ถ้าเด็กถูกปิดกั้นด้วยอุปสรรคทางภาษา เราก็ต้องหาวิธียื่นโอกาสให้เด็กได้เปิดรับสิ่งใหม่ๆ ทั้งครูและเด็กต้องช่วยกันทั้งสองฝ่ายถึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ดี”

ครูโยเน้นย้ำว่า ไม่ว่าจะของเด็กชาติพันธุ์หรือเด็กกลุ่มใดก็ตาม เด็กเหล่านี้ควรจะได้รับความรู้พื้นฐานที่เท่าเทียมกัน แต่สำหรับเด็กชาติพันธุ์หากสอนตามตัวชี้วัดอย่างเดียว ไม่มีทางที่เขาจะเรียนได้อย่างเข้าใจถ่องแท้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ครูที่จะต้องปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเด็กที่สุด

“ผมจะถือคติว่า แม้เด็กของเราจะไม่เก่งเท่าเขา แต่เราต้องพัฒนาทุกวัน ถ้าทำอย่างนี้ได้ เด็กของเราจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้”

ความยากจนของเด็กๆ ทำให้การเรียนรู้ของพวกเขาถูกจำกัด แทบทุกคนไม่มีพ่อแม่คอยสอนการบ้าน เพราะต้องหาเช้ากินค่ำ บางคนอยู่กับปู่ตายายไม่รู้หนังสือ ครูโยจึงยอมกลับบ้านช้ากว่าเวลาทั่วไป เพราะอยากทำหน้าที่แทนพ่อแม่ฝึกสอนการบ้านให้เด็กๆ แทน

ครูโยอธิบายต่อว่า เทคนิคการสอนของเขาจะค่อยๆ ให้เด็กเรียนรู้ภาษาไทยจากชีวิตประจำวันง่ายๆ นอกจากนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนยังมีนโยบายส่งเสริม

OPINION

พล.ต.อ.เพิ่มพูน ชิดชอบ ปฐมนิเทศ ครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 ให้เป็น ครูผู้ส่งต่อโอกาสให้เด็กรุ่นต่อไป

วันอังคารที่ 26 พฤศจิกายน 2567 พลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในการปฐมนิเทศข้าราชการครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 ‘การส่งต่อโอกาสสู่ผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกล’ โดยร่วมปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ‘ครูรัก(ษ์)ถิ่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น’ ณ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นการให้กำลังใจข้าราชการครูรัก(ษ์)ถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ และส่งต่อโอกาสที่ได้รับให้กับเด็กรุ่นต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งมั่นสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษา ให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างมีความสุข ตามนโยบายเรียนดี มีความสุข โดยที่ผ่านมาทราบว่า โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น หรือโครงการสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลเป็นครูรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนของชุมชน เป็นโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครูครอบคลุมกระบวนการผลิตครูตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ด้วยความร่วมมือจาก 6 หน่วยงานสำคัญ ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

ที่ผ่านมามีการผลิตครูโดยทั่วไปนั้น ผู้เรียนจะเลือกเรียนตามสาขาที่ตนเองต้องการ แต่ครูรัก(ษ์)ถิ่นจะแตกต่างออกไป เพราะเรียนในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศ ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกล 2 สาขา คือ ปฐมวัย และประถมศึกษา

ประกอบกับโครงการนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ผู้เรียนทราบว่าตนเองจะไปปฏิบัติงานที่ไหน จึงจะได้เรียนเพิ่มเติมเรื่องที่ทำเป็นสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล หลักสูตรการสอนแบบคละชั้น การสอนโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน การใช้ภาษาถิ่น การวิจัยชุมชน รวมถึงงานช่าง การเกษตร การอาชีพ เป็นต้น

//

เชื่อว่าครูรัก(ษ์)ถิ่นทุกคนจะ
เผชิญภาระที่หนักกว่าครูในเมือง
ในหลายๆ ด้าน ทั้งเรื่องความ
ขาดแคลนของเด็กนักเรียน
ความแตกต่างทางวัฒนธรรม
ความหลากหลายทางชาติพันธุ์
ความยากลำบากของพื้นที่
อาจต้องทำสิ่งที่ไม่เคยได้ทำ
เช่น ทำอาหารให้เด็ก การดูแล
หอพักนอน ยังไม่รวมถึงความ
ยากลำบากเมื่อเกิดภัยพิบัติใน
โรงเรียน

//

ครูในโครงการนี้จะได้รับการบรรจุในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลที่เป็นชุมชนบ้านเกิด โดยไม่ย้ายภายในกำหนด 6 ปี ซึ่งจะมีกระบวนการติดตามและหนุนเสริมการทำงานต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมามีการเตรียมตัวให้ครูรัก(ษ์)ถิ่นพร้อมที่เป็นครูนักพัฒนาชุมชนช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงชุมชนในพื้นที่ห่างไกล

“เชื่อว่าครูรัก(ษ์)ถิ่นทุกคนจะเผชิญภาระที่หนักกว่าครูในเมืองในหลายๆ ด้าน ทั้งเรื่องความขาดแคลนของเด็กนักเรียน ตามแตกต่างทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ความยากลำบากของพื้นที่ อาจต้องทำสิ่งที่ไม่เคยได้ทำ เช่น ทำอาหารให้เด็ก การดูแลหอพักนอน ยังไม่รวมถึงความยากลำบากเมื่อเกิดภัยพิบัติในโรงเรียน”

กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนนโยบายเพื่อช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่เสมอ เช่น เรื่องความก้าวหน้าในวิชาชีพครูโดยทั่วไป การพิจารณาวิทยฐานะสำหรับครูในพื้นที่พิเศษ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมติคณะรัฐมนตรี เงินอุดหนุนรายหัวเพิ่มเติมไปยังโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาส รวมถึงปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนและงบประมาณสื่อสำหรับโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นให้สามารถจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

ขอให้ครูรัก(ษ์)ถิ่น ซึ่งเป็นครูใหม่ อย่านำได้ย่อท้อต่อความยากลำบากและอุปสรรค ทุกพื้นที่ยังมีผู้ดูแลใกล้ชิด ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาธิการเขต รวมถึงเครือข่ายครูรุ่นพี่จากโครงการต่างๆ อาทิ ครูทายาท เพชรในตม ครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และเครือข่ายครูจากมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ เป็นต้น ดังนั้นจึงอยากให้พวกเราจับมือ ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ให้เป็นการสร้างเครือข่ายครูรัก(ษ์)ถิ่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สุดท้าย อย่านำได้ลืมว่าเมื่อเราได้รับโอกาส ก็ถึงเวลาที่จะส่งต่อโอกาสนั้นให้กับเด็กรุ่นต่อไป เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างโอกาสให้เด็กทุกคนเท่าเทียมกัน และตัดวงจรความยากจนหรือความขาดแคลนในชุมชนของแต่ละพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

เบื้องหลังความสำเร็จ ครูรัก(ษ์)ถิ่น

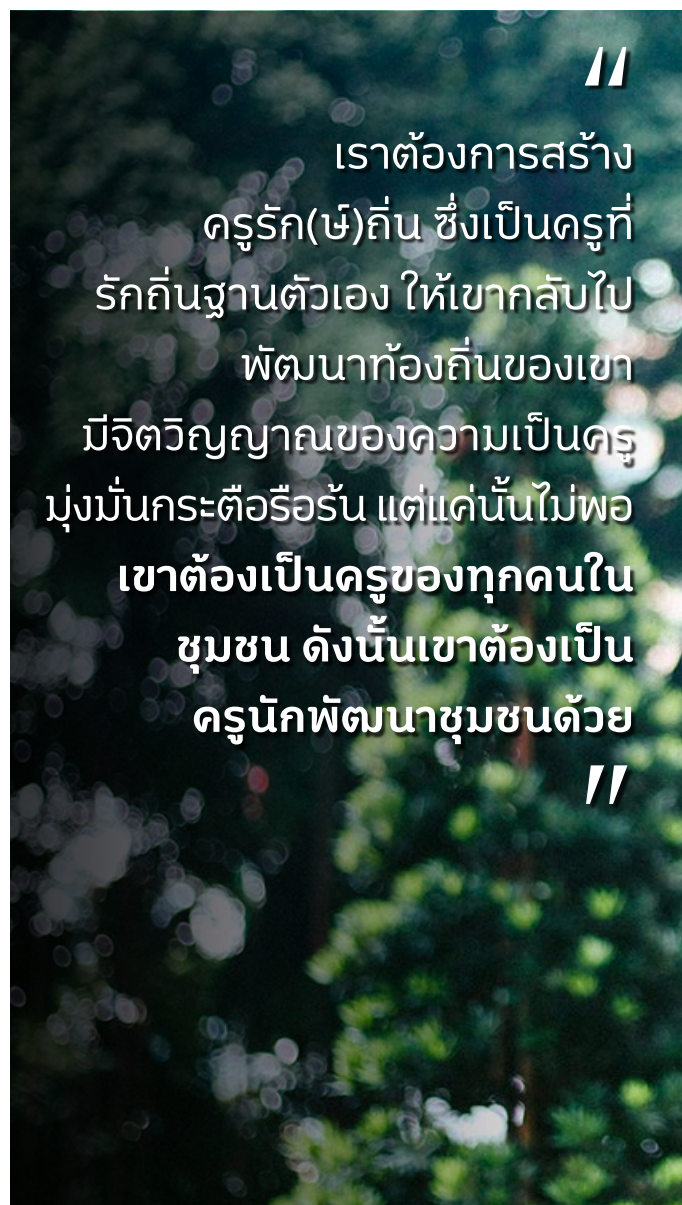
ความสำเร็จของโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่าง 6 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ภายใต้แนวคิดเพื่อผลิตและพัฒนาครูให้ตรงกับความต้องการของประเทศ สร้าง 'ครูของชุมชน' ที่มีทักษะครูยุคใหม่ รักถิ่นฐาน และเป็นครูนักพัฒนาชุมชน เพื่อลดอัตราการโยกย้ายและปัญหาขาดแคลนครู โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวทางลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศไทย

เป้าหมายสำคัญของโครงการ คือการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (อายุ 18-24 ปี) ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส แต่มีผลการเรียนดีและมีจิตวิญญาณความเป็นครูได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลนครู และเมื่อสำเร็จการศึกษา จะได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลในท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเอง ควบคู่กับการพัฒนาต้นแบบการผลิตครูในสถาบันอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน

โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น มีแผนในการผลิตและพัฒนาครู 5 รุ่น จำนวนทั้งสิ้น 1,500 คน ตามกระบวนการจัดการเรียนรู้หลักสูตร 4 ปี โดยครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นแรก เริ่มต้นในปีการศึกษา 2563 ไปจนถึงรุ่นที่ 5 ในปีการศึกษา 2567

หลังจากบรรจุแต่งตั้งและปฏิบัติการสอนแล้ว ครูรัก(ษ์)ถิ่นทั้ง 5 รุ่น จะต้องประจำการในพื้นที่เป็นเวลาต่อเนื่อง 6 ปี โดยทางโครงการจะให้การสนับสนุนติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมถึงส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถ ศักยภาพ และความก้าวหน้าทางวิชาชีพต่อไป

ทำความรู้จักโครงการ
ทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น

//
เราต้องการสร้าง
ครูรัก(ษ์)ถิ่น ซึ่งเป็นครูที่
รักถิ่นฐานตัวเอง ให้เขากลับไป
พัฒนาท้องถิ่นของเขา
มีจิตวิญญาณของความเป็นครู
มุ่งมั่นกระตือรือร้น แต่แค่นั้นไม่พอ
เขาต้องเป็นครูของทุกคนใน
ชุมชน ดังนั้นเขาต้องเป็น
ครูนักพัฒนาชุมชนด้วย
//

"ขอบคุณที่ เลือกมาเรียนครู" จากใจครูใหญ่แห่ง ครูรัก(ษ์)ถิ่น

รศ.ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กสศ.
และประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการผลิต
พัฒนาครูสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล
และพัฒนาคุณภาพโรงเรียนทั้งระบบ

ในฐานะผู้มีส่วนร่วมปลูกปั้นโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ตั้งแต่เริ่มต้น **รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ** กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กสศ. และประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการผลิต พัฒนาครูสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล และพัฒนาคุณภาพโรงเรียนทั้งระบบ ให้มุมมองต่อความสำคัญในการสร้างครูที่มีคุณภาพสูงให้กับประเทศไทยว่า บัณฑิตใหม่ภายใต้โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น จะเป็นผู้มีบทบาทในการวางรากฐานการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของพัฒนาการชีวิตมนุษย์ รวมถึงการสร้างรากฐานจิตใจที่มั่นคงให้กับเด็ก นี่คือความสุขและความภาคภูมิใจของคนเป็นครู

“เราต้องการสร้างครูรัก(ษ์)ถิ่น ซึ่งเป็นครูที่รักถิ่นฐานตัวเอง ให้เขากลับไปพัฒนาท้องถิ่นของเขา และเราสร้างคนที่รักในความเป็นครู มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มุ่งมั่นกระตือรือร้น แต่แค่นั้นอย่างเดียวไม่พอ เพราะโรงเรียนที่อยู่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เขาต้องเป็นครูของทุกคนในชุมชน ดังนั้นเขาต้องเป็นครูนักพัฒนาชุมชนด้วย

“ในการเลี้ยงเด็กคนหนึ่งให้เติบโตขึ้นมา ต้องใช้คนทั้งหมู่บ้านในการดูแล ดังนั้นการพัฒนาประเทศ ถ้าเราพัฒนาชุมชนเล็กๆ ห่างไกลให้มีความเข้มแข็ง นั่นคือความมั่นคงของประเทศ

“เราต้องการครูปฐมวัยและประถมศึกษา เราไม่ได้ต้องการผู้เชี่ยวชาญมาก แต่ก็ต้องเก่งระดับหนึ่ง เพราะเป้าหมายเรามุ่งไปที่เด็กขาดแคลนทุนทรัพย์ ไม่ใช่เด็กอัจฉริยะ

“การเป็นครูมันเป็นศาสตร์และศิลป์ ต้องอยู่กับเด็ก เราต้องมองเห็นความเมตตา เห็นความอบอุ่น เห็นความมุ่งมั่นของเด็ก กระบวนการคัดเลือกจึงเข้มข้นมาก เพราะเราลงทุนสูงมาก ดังนั้นเราต้องได้ตัวจริง เรามั่นใจว่าเขาจะสามารถเรียนจบและกลับไปเป็นครูได้ กระบวนการคัดเลือกจึงเป็นต้นน้ำที่มีความสำคัญ

“พูดได้ว่าโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น เป็นโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ที่ใหญ่ที่สุดในการผลิตและพัฒนาครูเท่าที่ประเทศไทยเคยมีมา เป้าหมายสูงสุดคือ เราต้องการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบในการผลิตและพัฒนาครูให้ได้ครูคุณภาพสูงและตรงเป้าหมาย”

อ่านต่อ: “ขอบคุณที่เลือกมาเรียนครู
อยากให้มีความสุขกับการทำงาน ถ้าเจอปัญหา
ท้อใจเอาไว้ ฉันต้องจบ” ปฐมนิเทศจากใจ
รศ.ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ ครูใหญ่แห่งครูรัก(ษ์)ถิ่น

ผลลัพธ์ปลายทางคือ การลดช่องว่าง ความเหลื่อมล้ำ

ในปี 2567 คือปีแรกที่นักศึกษาทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นครูและพร้อมเข้าปฏิบัติหน้าที่ในสนามจริง ซึ่งเป็นบทพิสูจน์ว่าโครงการนี้จะสามารถแก้ปัญหาขาดแคลนครูในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล และช่วยยกระดับคุณภาพของโรงเรียนเหล่านี้ให้ดีขึ้นได้มากน้อยเพียงใด **ดร.อุดม วงษ์สิงห์** ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพครูและสถานศึกษา กสศ. มีคำตอบ

“ปัญหาเรื่องขาดแคลนครูเป็นโจทย์สำคัญ ซึ่งมีข้อค้นพบจากการศึกษาว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกล ช้ากว่าเด็กโรงเรียนในเมืองถึงเกือบ 2 ปีการศึกษา แม้ว่านี่คือสภาพข้อเท็จจริงที่เรารับรู้ได้แบบตรงไปตรงมา แต่ถ้าปล่อยสถานการณ์ดังกล่าวไว้ อนาคตเด็กในชนบทจะน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง

“ด้วยเหตุนี้โครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น จึงมีแนวคิดสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่จะผลิตครูในระบบปิด เพื่อให้ได้ครูและนักพัฒนากลับไปทำงานในท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเอง

“หัวใจสำคัญของโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ประการแรก เราพยายามแสดงให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส ขาดแคลนทุนทรัพย์ หรือไม่มีต้นทุนชีวิตสูงมากนัก ก็สามารถเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาและจบไปเป็นครูได้ ซึ่งปัจจุบัน กสศ. สามารถช่วยเหลือเด็กในโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่นได้ปีละประมาณ 300 กว่าคน จากเด็กทั้งหมดนับพันนับหมื่นคนที่อยากเรียนครู แต่ยังไม่ได้รับโอกาสนี้

“ประการที่สอง เนื่องจากภารกิจของ กสศ. ที่พยายามจัดตั้งสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครู เราไม่ได้สร้างสถาบันขึ้นมาใหม่ แต่เป็นการสนับสนุนสถาบันที่มีอยู่แล้วให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการตอบโจทย์ปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษาของเด็กเล็กในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลที่ยังมีช่องว่างและความแตกต่างกับโรงเรียนในเมืองค่อนข้างสูง โครงการนี้ก็จะช่วยลดปัญหาเหล่านี้ลงได้

“ประการที่สาม เมื่อเด็กเหล่านี้กลับไปสอนหนังสือที่โรงเรียนปลายทางในพื้นที่ห่างไกล เราก็คาดหวังว่าโรงเรียนเหล่านี้จะมีคุณภาพการเรียนรู้ที่ดีขึ้น รวมถึงผลลัพธ์ปลายทางของเด็กนักเรียนที่สามารถมองเห็นคุณค่าในตัวเอง การมีทักษะที่ดีพร้อม การมีความรู้และเจตคติที่ดีในการใช้ชีวิต

“ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้จึงเป็นหัวใจสำคัญ คือ การให้โอกาส การยกระดับคุณภาพการผลิตครู และการพัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล”

อ่านต่อ: อุดม วงษ์สิงห์ : บัณฑิตครูรัก(ษ์)ถิ่น
ต้นแบบการผลิตและพัฒนาครูรุ่นใหม่คืนสู่
บ้านเกิด

//

หัวใจสำคัญของครูรัก(ษ์)ถิ่น
คือ การให้โอกาส การยกระดับ
คุณภาพการผลิตครู
และการพัฒนาโรงเรียน
ในพื้นที่ห่างไกล

//

ดร.อุดม วงษ์สิงห์

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพครูและสถานศึกษา
กสศ.

โมเดลใหม่ ของระบบการผลิต และพัฒนาครู

กระบวนการผลิตและพัฒนาครูในโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ให้ความสำคัญอย่างยิ่งตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เริ่มจากการเฟ้นหาคัดกรองบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแก่การเป็นครู การติดตั้งความรู้และทักษะที่จำเป็น ไปจนถึงติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานในพื้นที่จริง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ รัตนโรจน์สกุล ผู้จัดการโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ให้มุมมองว่า การพัฒนาระบบผลิตครูตั้งแต่ในรั้วสถาบันอุดมศึกษา คือตัวแปรสำคัญที่จะช่วยติดปีกให้ครูรัก(ษ์)ถิ่นสามารถทำหน้าที่ครูของชุมชนได้อย่างเต็มศักยภาพ

//
ระบบการศึกษาที่เราต้องการ
คือ ระบบผลิตคนที่เหมาะสม
สอดคล้องกับการกลับไป
ทำงานในพื้นที่ พื้นที่นั้นคืออะไร
ก็คือบ้านของคุณเอง
//

ผศ.ดร.พิชญ์ รัตนโรจน์สกุล
ผู้จัดการโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น

“เป้าหมายของเราคือ การปรับระบบผลิตครู อาจารย์ต้องเปลี่ยนบทบาทตนเองตั้งแต่ต้นน้ำ คือการไปค้นหาเด็ก และได้ศึกษาบริบทโรงเรียนปลายทางด้วย ทำให้ได้รู้ว่าเด็กมีที่มาอย่างไร คุณจะเติมอะไรให้เขาไม่ได้เติมแค่ความรู้ แต่เติมสิ่งที่สำคัญอีกอย่าง คือ ทักษะชีวิต

“ถ้าเราจะสอนให้เด็กเป็นครูนักพัฒนาชุมชน อาจารย์ต้องลงไปศึกษาชุมชน ไปดูว่าชุมชนเขาเข้มแข็งอะไร หรืออ่อนแอตรงไหน บางชุมชนมียาเสพติด ต้องคิดต่อว่าจะเลือกครูเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายดี คิดเผื่ออนาคตที่เด็กจะไปทำงานด้วย ถ้าเด็กคนนั้นมาเป็นครูจะทำยังไง เพื่อให้ครูคนนั้นเมื่อกลับไปอยู่ชุมชนแล้วสามารถอยู่ได้ ไม่ใช่แค่ทำงานสอน

“เราต้องการมหาวิทยาลัยที่ผลิตครูที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกล แล้วเราก็ไม่ได้คัดเพื่อให้ได้เด็กที่เก่งอย่างเดียว เด็กบางคนทำคะแนนไม่สูง เพราะท่องเขายังหิวอยู่เลย เราจึงวัดที่ใจ เขาพร้อมไหมที่จะพัฒนาตัวเอง 4 ปี เพื่อจะกลับไปเป็นครูพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก

“ระบบการศึกษาเดิมของเราเน้นการแข่งขัน เน้นการดึงคนออกจากชุมชน บอกว่าถ้าคุณเรียนสูง คุณต้องเจริญขึ้นนะ มันฝังอยู่ในวัฒนธรรมของเราว่า เรียนสูงเมื่อไร ต้องไปทำงานในเมืองที่เจริญกว่า

“ระบบการศึกษาแบบนี้ทำให้คนจำนวนมากออกจากชุมชน เราได้ยินเด็กบอกเสมอว่า จบแล้วกลับไปทำงานที่บ้านไม่ได้ เพราะไม่มีงานทำ แต่ที่จริงแล้วทำงานในพื้นที่ไม่ได้ เพราะไม่มีความรู้ชุดที่จะไปทำงานในพื้นที่ได้ ฉะนั้น ระบบการศึกษาที่เราต้องการ คือ ระบบผลิตคนที่เหมาะสมสอดคล้องกับการกลับไปทำงานในพื้นที่ ต้องเป็นครูที่เหมาะสมจะกลับไปทำงานในพื้นที่ พื้นที่นั้นคืออะไร ก็คือบ้านของคุณเอง”

อ่านต่อ: มากกว่าได้ครูใหม่ 1,500 คน คือการ
ยืนยันว่าระบบผลิตครูเปลี่ยนแปลงได้

MONITORY REPORT

รายงานพิเศษกิจกรรมสำคัญของ กสศ.
และภาคีเครือข่ายการศึกษา

01 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงให้กำลังใจครู “ไม่ควรหยุดเรียนรู้ ต้องปรับตัว เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน”

เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2567 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเปิดการประชุมวิชาการนานาชาติ รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ครั้งที่ 5 และการประชุมวิชาการนานาชาติเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ครั้งที่ 3 ทรงให้กำลังใจครู “ไม่ควรหยุดเรียนรู้ ต้องปรับตัว เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน”

พร้อมกันนี้ทรงทอดพระเนตรและทรงรับฟังการนำเสนอผลงานของครูรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี รุ่นที่ 5 และทรงดนตรีร่วมกับวงดนตรีผสมผสานระหว่างดนตรีสายใยจามจุรีและคณะครูเครือข่ายมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ณ อาคารอิมแพ็ค ฟอรั่ม 2 เมืองทองธานี โดยมูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหจักรี ร่วมกับสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ จาก 11 ประเทศ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีถ่ายทอดสดไปยังสถานเอกอัครราชทูตในประเทศอาเซียน ติมอร์-เลสเต บังกลาเทศ มองโกเลีย และภูฏาน

โอกาสนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชานุญาตให้ผู้จัดการ กสศ. กราบบังคมทูลถวายรายงานความก้าวหน้าเรื่องการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ห่างไกล ทรงทอดพระเนตรนิทรรศการ กสศ. และทรงฉายพระรูปร่วมกับนักศึกษากุญชรกนิษฐาสัมมาชีพ กสศ.

02 ปฐมนิเทศข้าราชการครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 “ส่งต่อโอกาสสู่ผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกล” กสศ. จับมือ 5 องค์กร หนุนเสริมครูใหม่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2567 พลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในการปฐมนิเทศข้าราชการครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 “การส่งต่อโอกาสสู่ผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกล” และร่วมปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ครูรัก(ษ์)ถิ่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น” ณ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้กำลังใจข้าราชการครูรัก(ษ์)ถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่ และส่งต่อโอกาสที่ได้รับให้กับเด็กรุ่นต่อไป ตามนโยบายเรียนดีมีความสุข “ขอให้กำลังใจครูใหม่ อย่าได้ย่อท้อต่อความยากลำบากและอุปสรรค ทุกพื้นที่ยังมีผู้ดูแลใกล้ชิด เครือข่ายครูรัก(ษ์)ถิ่น จะไม่มีวันทอดทิ้งกัน”

ด้าน ดร.ไกรยส ภัทราวาท ผู้จัดการ กสศ. กล่าวว่า กสศ. ได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาทุนมนุษย์ และลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน “ปัจจุบันโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ได้บรรลุเป้าหมายแรกในการพัฒนาทุนมนุษย์ เนื่องจากผู้รับทุนคือเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวขาดแคลนได้มีโอกาสได้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษาสูงขึ้น และเป้าหมายที่สอง คือการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ช่วยให้เด็กนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลจำนวนกว่า 60,776 คน ได้รับโอกาสจากครูรัก(ษ์)ถิ่น”

03

นายกฯ ตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ ‘Thailand Zero Dropout’ ระดับชาติ

เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2567 นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้ออกหนังสือคำสั่ง สำนักนายกรัฐมนตรีที่ 373/2567 แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout) ระดับชาติ หรือ คคต. เพื่อระดมความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบให้ได้รับการศึกษา พัฒนาศักยภาพตามความถนัด แก้ไขความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

หนังสือคำสั่งดังกล่าวระบุให้ นายประเสริฐ จันทรรวงทอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ นางสาวณัททัย ทิวไผ่งาม เป็นรองประธานกรรมการ ขณะที่กรรมการอื่นๆ ได้แก่ คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา นายสิริพงศ์ อังคสกุลเกียรติ ประธานกรรมการหอการค้าไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ระบุให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และผู้จัดการ กสศ. รับหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

04

ผู้นำการศึกษาเสนอ 6 จินตภาพใหม่เพื่อสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่เยาวชนและประชากรวัยแรงงาน

กสศ. ร่วมกับยูเนสโก และกลุ่มพันธมิตรเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (EEA) จัดการประชุมวิชาการนานาชาติเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ครั้งที่ 3 ในหัวข้อ ‘จินตภาพใหม่การศึกษา ร่วมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเยาวชนและประชากรวัยแรงงาน’ เพื่อแสดงวิสัยทัศน์ถึงระบบการศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ได้มากขึ้นและยั่งยืน เมื่อวันที่ 18-19 ตุลาคม 2567 ที่อาคารอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี

ดร.ไกรยส ภัทราวาท ผู้จัดการ กสศ. กล่าวว่า “การประชุมครั้งนี้ถือเป็นก้าวสำคัญของการระดมความร่วมมือ บทเรียน และประสบการณ์จากทุกองค์กรประเทศต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการฟื้นฟูระบบการศึกษา การส่งเสริมให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในอนาคตมากขึ้น ผ่านความร่วมมือการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) ให้เกิดความยั่งยืนด้วยปวงชนเพื่อการศึกษา (All for Education)”

05

กสศ. ร่วมหารือผู้นำ
ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตจาก
ประเทศในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้
สร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ที่
ยืดหยุ่นรับมือสภาวะ
ที่โลกเปลี่ยนไป

กสศ. ร่วมหารือกับผู้แทนเมืองแห่งการเรียนรู้ของ UNESCO กว่า 200 คนจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศ 'PLUS 3' ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในงาน 'ประชุมสัมมนาเมืองแห่งการเรียนรู้ระดับภูมิภาคอาเซียนบวกสาม' หรือ 'ASEAN+3 REGIONAL LEARNING CITIES CONFERENCE 2024' ที่จัดขึ้นเป็นครั้งแรก ณ กรุงเทพมหานคร วันที่ 29-30 ตุลาคม 2567

ซูฮย็อน คิม (Ms. Soohyun Kim) ผู้อำนวยการส่วนภูมิภาคของยูเนสโก กล่าวว่า การทำให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นจริงได้สำหรับ

พลเมืองทุกคน คือความมุ่งมั่นอันน่าชื่นชม โดยปัจจุบันทั่วโลกมีเมืองแห่งการเรียนรู้ของ UNESCO 356 แห่ง ใน 79 ประเทศ ถ้านับเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี 19 แห่ง ในประเทศจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี มีรวมกัน 70 แห่ง ขณะที่ประเทศไทยมีเมืองแห่งการเรียนรู้ 10 แห่งทั่วประเทศ โดยเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ใหม่ในปี 2567 รวม 3 แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ขอนแก่น และยะลา

06

'ปฏิบัติการริสตาร์ท'
ฟื้นโรงเรียนให้เป็น
พื้นที่ปลอดภัยของ
เด็กๆ และชุมชน
เต็มน้ำใจช่วยเหลือโรงเรียน
ในพื้นที่ประสบภัยน้ำท่วม

ภายหลังโรงเรียนหลายแห่งในจังหวัดเชียงรายได้รับความเสียหายจากอุทกภัยที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนกันยายน 2567 กสศ. ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจเหนี่ยวนำความร่วมมือและความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม จึงดำเนินการรวบรวมสิ่งของและทรัพยากรต่างๆ พร้อมนำส่งถึงโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับเปิดเทอมใหม่นี้

ที่ผ่านมา กสศ. ได้ทำงานร่วมกับมูลนิธิกระจกเงา จัดกิจกรรม 'ธนาคารโอกาส' และ 'ถนนครุเดิน' โดยเปิดรับบริจาคและส่งต่อทรัพยากรด้านการศึกษา อาทิ คอมพิวเตอร์ สื่อการสอน เสื้อผ้า ชุดนักเรียน รวมถึงของใช้ที่จำเป็น เพื่อตัดแยกก่อนลำเลียงไปยัง

พื้นที่ปลายทางที่ขาดแคลนทั่วประเทศ และรวบรวมอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์สำนักงาน โต๊ะ เก้าอี้ เพื่อส่งต่อให้กับโรงเรียนต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบ จากน้ำท่วม

07

KPMG จับมือ กสศ.
มอบคอมพิวเตอร์ครู
โรงเรียน ตชด.
ต่อเนื่องปีที่ 4
'คอมพิวเตอร์'
ไม่ใช่แค่สื่อการสอน
แต่คือประตูสู่โอกาส
ให้ครูและเด็กๆ
โรงเรียน ตชด. ทั่วประเทศ

เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2567 ที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน คณะผู้บริหารและพนักงานบริษัท KPMG ประเทศไทย นำคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก 124 เครื่อง ส่งมอบให้กับครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ผ่านความร่วมมือกับ กสศ. ใน โครงการพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ผ่านการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มคุณวุฒิวิชาชีพครู โดยคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องจะส่งต่อไปถึง

'ครู ตชด.' ชุดแรกที่ได้รับทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี สาขาการประถมศึกษา รุ่นที่ 3 ปี 2567 เพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กๆ และส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครู ตชด. ให้มีองค์ความรู้และทักษะดิจิทัลที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนในโลกปัจจุบัน ตามแนวทางความร่วมมือและระดมทรัพยากร เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กห่างไกล

ส่องทาง ทุน

กิจกรรมและความเคลื่อนไหว
ของโครงการสนับสนุนทุนการศึกษา

FUNDS ACTIVITY

ทุนการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยี ไทย-ไต้หวัน (บิตโอ)

เปิดรับสมัครนักศึกษาเข้าเรียนต่อรอบที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2568 ที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้น ม.6 หรือ ปวช. ชั้นปีที่ 3 ทุกสาขา หรือเทียบเท่า เข้าศึกษาต่อในสาขางานแม่พิมพ์พลาสติก, ไฟฟ้า, เทคนิคยานยนต์ไฟฟ้า, การบัญชี, เทคโนโลยี ธุรกิจดิจิทัล และโลจิสติกส์ พร้อมเข้าทำงานร่วมกับสถานประกอบการที่ให้ทุนการศึกษาเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี หลังจบการศึกษา

กำหนดรับสมัคร:

รอบที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 18 ธันวาคม 2567
รอบที่ 2 วันที่ 19 ธันวาคม 2567 ถึง 31 มีนาคม 2568

ทุนการศึกษามูลนิธิจรูญเื้ออู เกียรติ

เปิดรับสมัครทุนการศึกษา สายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงอุดมศึกษา (ปริญญาตรี) และการศึกษาสายวิชาชีพ (ปวช. และ ปวส.) ให้กับผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการศึกษา สนับสนุนการประกอบอาชีพ นำความรู้ที่ได้รับกลับไปดูแลตนเองและสังคมให้ดีขึ้นต่อไป

กำหนดรับสมัคร: 1-31 ธันวาคม 2567

ทุนการศึกษามูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ (ประจำปีการศึกษา 2568)

เปิดรับสมัครทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่เป็นผู้กำพร้า ครอบครัวมีฐานะยากจน บิดามารดาต้องโทษจำคุก และเป็นชาติพันธุ์ โดยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคเหนือตอนบน หรือจังหวัดอื่นๆ ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ และมีผลการเรียนสะสมตั้งแต่ 2.5 ขึ้นไป

กำหนดรับสมัคร: ภายใน 31 ธันวาคม 2567

ทุนการศึกษาโครงการ สกวค. 2568

เปิดรับสมัครนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่อยากประกอบอาชีพครู แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ รั้งทุน สกวค. หรือ ทุนโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษ ทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยชั้นนำของรัฐ 10 แห่ง

กำหนดรับสมัคร:

ภายในช่วงเดือนธันวาคม 2567 - มกราคม 2568
กำหนดโดยมหาวิทยาลัยที่เปิดรับสมัคร

ทุนการศึกษามูลนิธิทีสโก้ เพื่อการกุศล

เปิดสมัครรับทุนการศึกษาทุกระดับชั้นเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง ทั้งนักเรียนทุนใหม่และทุนต่อ

เนื่อง เพื่อให้นักเรียนในประเทศไทยที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และมีความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

กำหนดรับสมัคร: ภายใน 31 มกราคม 2568

ประกวดรางวัลลูกโลกสีเขียว ครั้งที่ 23

สถาบันลูกโลกสีเขียว บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เปิดรับสมัครผลงานรางวัลลูกโลกสีเขียว ครั้งที่ 23 ประเภทงานเขียน: เรื่องสั้นนิเวศสำนึก โดยนำเสนอเนื้อหาที่มุ่งสร้างการตระหนักรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กำหนดรับสมัคร: ภายใน 31 มกราคม 2568

ประกวดงานเขียนเยาวชน รางวัลธรรมวรรณศิลป์ ครั้งที่ 14

สถาบันธรรมวรรณศิลป์ จัดประกวดงานเขียนเยาวชน รางวัลธรรมวรรณศิลป์ ครั้งที่ 14 หัวข้อ “เห็นค่าในความต่าง” โดยผลงานมีความยาว 2-6 หน้ากระดาษ A4 เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนชีวิตตนเอง แล้วแสดงผลงานตามจินตนาการผ่านงานเขียน

กำหนดรับสมัคร: ภายใน 28 กุมภาพันธ์ 2568

รวมกิจกรรม

กสศ. และภาคีหุ้นส่วน
เพื่อความเสมอภาค
ทางการศึกษา

เดือนตุลาคม-พฤศจิกายน
2567

ติดตามความเคลื่อนไหวของ กสศ.
ได้ที่ <https://www.eef.or.th>

<https://www.facebook.com/EEFthailand>
<https://www.youtube.com/@EEFthailand>

ร่วมแสดงความคิดเห็น
หรือส่งข้อเสนอแนะมาได้ที่
content@eef.or.th

//

ที่เราตั้งชื่อว่าครูรัก(ษ์)ถิ่น หมายความว่า
เมื่อไหร่ที่เขารักในวิชาชีพครู ก็จะรักถิ่นฐานบ้านเกิด
จิตวิญญาณของเขาก็จะทำงาน เพราะเขามีความรู้สึก
เป็นเจ้าของ ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะทำให้เกิดความมุ่งมั่น
ในการสร้าง พัฒนา แล้วตัวเขาก็จะมีความสุข
ในการทำหน้าที่ครูด้วย

//

รศ.ดร.ดารณี อุทัยรัตนกิจ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กสศ.
และประธานคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการผลิต
พัฒนาครูสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล
และพัฒนาคุณภาพโรงเรียนทั้งระบบ

